

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -01- 18	
Dnr	Rnr

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-01-12

Samhällsbyggnadskontoret

Kommunstyrelsen

Utveckla Södertälje som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning

Dnr: KS 15/137

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen gav den 22 maj 2015 Stadsdirektören tillsammans med Telges VD i uppdrag att arbeta fram en strategisk plan för att ytterligare utveckla Södertälje som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning. I uppdraget ska också ingå en utredning om hur Södertälje Hamn och Stockholm Syd/Almnäs kan förstärka varandras utvecklingsmöjligheter.

I början av november 2015 fattade Kommunstyrelsen beslut om en näringslivsstrategi och gav kommunstyrelsens kontor i uppdrag att utarbeta en handlingsplan och redovisa denna senast februari 2016.

Under sommaren/hösten 2015 har ett arbete bedrivits i samverkan mellan företrädare för Samhällsbyggnadskontoret och Telgekoncernen. Resultatet finns beskrivet i PM dat 2015-12-28 som bifogas denna tjänsteskrivelse.

Slutsatserna i detta PM är att förslag på fortsatt arbete med att utveckla Södertälje som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning inarbetas i det kommande arbetet med handlingsplan för näringslivsstrategin.

Dessutom föreslås att marknadsföring- och försäljningsarbetet för Södertälje Hamn respektive Stockholm Syd/Almnäs samordnas.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslagen innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse den 12 januari 2016

PM den 12 januari 2016

Kommunstyrelsens beslut den 22 maj 2015, § 114

Kommunförvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

1. Godkänna PM - Utveckla Södertälje som knutpunkt för industri handel och varuförsörjning daterat 2016-01-12
2. Uppdraget till Stadsdirektören och VD för Telge anses avslutat.

Martin Andrae

Stadsdirektör

Stefan Höllmark

VD Telge

Handläggare: Magnus Bengtsson
Chef Projekt- och exploateringsenheten
Samhällsbyggnadskontoret/Projekt- och exploatering
Telefon (direkt): 08-523 061 43
E-post: magnus.bengtsson@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Handläggare

Akten

Telge

Kommunstyrelsens kontor

2016-01-12

**PM- Utveckla Södertälje som knutpunkt för industri,
handel och varuförsörjning**

Kontor

Samhällsbyggnads-
kontoret

Handläggare

Magnus Bengtsson
08- 523 061 43
magnus.bengtsson@sodertalje.se**Utveckla Södertälje som knutpunkt för industri, handel och
varuförsörjning**

Dnr KS 15/137

Sammanfattning

Kommunstyrelsen gav, den 22 maj 2015, Stadsdirektören i uppdrag att utarbeta en strategisk plan för att ytterligare utveckla Södertälje som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning. I uppdraget ska dessutom ingå att belysa hur Almnäs och Södertälje hamn kan förstärka varandras utvecklingsmöjligheter.

Södertälje har, genom sitt läge, en lång historia som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning. Det lokala näringslivet har utvecklats till internationell storindustri med stora framgångar inom respektive område. Södertälje har därför stora möjligheter att fortsätta att utvecklas som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning och också bidra till den regionförstoring som Södertälje är en väsentlig del av.

För att möjliggöra detta föreslås ett brett samarbete med det lokala näringslivet, berörda organisationer och andra intressenter. Hur detta samarbete ska organiseras och genomföras föreslås hanteras genom kommunens handlingsplan för genomförande av näringslivsstrategin.

Specificerat i uppdraget var också att belysa hur Almnäs och Södertälje hamn kan förstärka varandras utvecklingsmöjligheter. Därför föreslås ett utökat samarbete kring marknadsförings- och försäljningsarbetet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen gav, den 22 maj 2015, Stadsdirektören i uppdrag att utarbeta en strategisk plan för att ytterligare utveckla Södertälje som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning. I uppdraget ska dessutom ingå att belysa hur Almnäs och Södertälje hamn kan förstärka varandras utvecklingsmöjligheter.

Södertälje har, genom sitt läge, en lång historia som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning. Det lokala näringslivet har utvecklats till internationell storindustri med stora framgångar inom respektive område. Södertälje har därför stora möjligheter att fortsätta att utvecklas som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning och också bidra till den regionförstoring som Södertälje är en väsentlig del av.

Området

Södertälje har unika möjligheter till att ytterligare utveckla och förstärka sin position som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning. Detta kan ske dels genom fysiska förutsättningar såsom verksamhetsytor, trafikleder, hamn, knutpunkt för järnvägsnät mm. Positionerna kan också förstärkas genom ett samarbete där aktörer inom berörda sektorer arbetar gemensamt med såväl övergripade utvecklingsfrågor som problem och utmaningar för enskilda verksamheter samt ges möjligheten att utnyttja bl.a den snabbväxande marknaden i Stockholmsregionen.

Arbetet kräver ett nära samarbete med befintligt näringsliv och organisationer för att kartlägga nuvarande och kommande behov men också för att skapa ett samarbetsklimat som gör det möjligt för nya företag att etablera sig på orten och samtidigt bidra till att utveckla det befintliga näringslivet.

Arbetet är omfattande och behöver innefatta många personer, företag, organisationer, utbildningsaktörer, intresseföreningar och andra. Arbetet behöver dessutom vara långsiktigt och stärka Södertäljes varumärke.

2015-11-03 antog Kommunstyrelsen en Näringslivsstrategi för åren 2016-2022 som syftar till att tydliggöra kommunens vägval för att stödja en utveckling av näringslivet. Kommunstyrelsen gav också uppdrag om en handlingsplan för genomförande med redovisning senast i februari 2016.

Förslaget är därför att låta arbetet med uppdraget att ”utveckla Södertälje som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning” innefattas i arbetet med att ta fram en handlingsplan för kommunens näringslivsstrategi.

Stockholm Syd/Almnäs i samarbete med Södertälje Hamn

I uppdraget ingår att belysa hur Almnäs och Södertälje hamn kan förstärka varandras utvecklingsmöjlighet.

Transporter inom Sverige

Det finns omfattande statistik inom området godstransporter till/från- respektive inom Sverige. De fyra transportslagen lastbil, järnväg, sjöfart och flyg fyller alla sina behov och även om de ibland konkurrerar med varandra så kompletterar de ofta varandra utifrån olika förutsättningar. Typen av gods tillsammans med behovet av flexibilitet och kostnad, styr i hög grad valet av transport. Lastbilens flexibilitet, men högre kostnad, gör den mest effektiv vid kortare avstånd eller då krav på snabb och flexibel transport över ett längre avstånd är dominerande. För längre avstånd blir järnväg och sjötransporter ett alternativ till lastbilen och då främst för lågvärdigt och tungt gods. Flyget är i första hand ett alternativ för längre avstånd, när behovet av en snabb transport är stort, medan transportkostnaden är av underordnad betydelse.

Godstransporterna till och från Sverige sker till övervägande del med sjöfart till/från en svensk hamn där de 10 största hamnarna står för ca 85% av transporterna. Inom Sverige transporteras den största godsmängden, ca 80%, på väg, följt av järnväg med ca 10 %. Mindre än 5% av den totala godsmängden transporterades inom Sverige via sjötransporter. Inrikestransporterna av gods med flyg är i sammanhanget försumbara.

Idag går ca 70 procent av de varor som ska till Stockholmsregionen på lastbil genom Södertälje och då främst från Göteborgs hamn. Då godstransporter på fartyg är ca 50 gånger energieffektivare än om de görs med lastbil är det viktigt att kommunen och Södertälje hamn arbetar aktivt för att transporter till Stockholmsregionen styrs om till närmare hamnar, framförallt Södertälje och därigenom bidrar till det gemensamma arbetet med att minska dagens klimatutsläpp.

Södertälje hamn

Södertälje hamn är en naturlig logistisk nod i regionen och idag finns följande affärsområden.

- Container
- Fast Bulk
- Bränslehamn
- Fordonshantering

Bild 3: Södertälje hamn

Stockholm Syd/Almnäs

Stockholm Syd/Almnäs är ett strategiskt markområde som Södertälje Kommun köpte från Fortifikationsverket under 2011.

Området omfattar ca 1000 ha varav Södertälje kommun äger ca 400 ha. Övriga markägare inom området är Nykvarns kommun, Kilenkryset, PEAB och Smedbergs logistik.

Markägarna genomför ett gemensamt arbete, reglerat i ett samverkansavtal, som syftar till att marknadsföra hela området, under det gemensamma namnet "Stockholm Syd", för att på så sätt kunna dra gemensam nytta av respektive fastigheters fördelar.

Stockholm Syd/Almnäs är utpekad i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF 2010) och omnämns på flera ställen med tyngdpunkt på att området behövs för logistik och varuförsörjning till regionen.

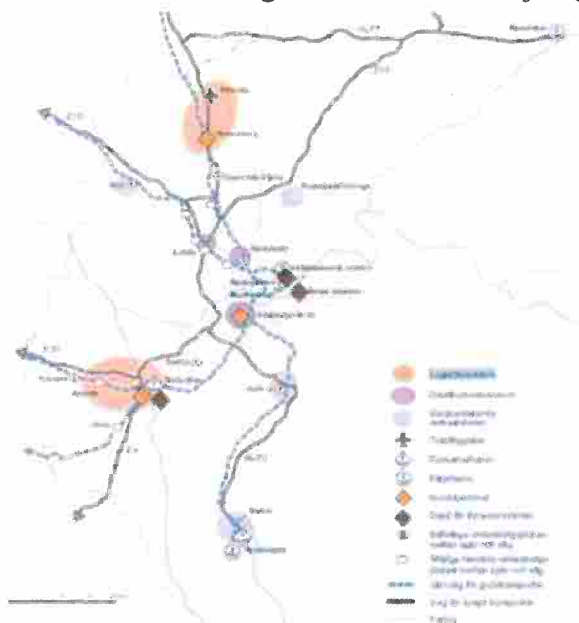

Bild 1: Utdrag från RUF 2010 som pekar ut Stockholm Syd för placering av verksamhet för logistik och varuförsörjning

Utöver det som framgår av RUF är det rimligt att anta att en stor del av de etableringar som kommer att ske inom området inte bara kommer att bestå av logistikföretag utan också av industrier/produktionsanläggningar. Anledningen är att det inom Stockholmsregionen finns få områden med de förutsättningar som Stockholm Syd/Almnäs kan erbjuda i form av utbyggd infrastruktur, frånvaro av boende som kan störas, större sammanhängande markområden och tillgång till arbetskraft inom rimliga pendlingsavstånd.

I nuläget har 3 områden, totalt ca 80 ha, inom Södertälje kommun planlagts (två ägs av kommunen och ett av PEAB). Detaljplanerna antogs av Kommunfullmäktige den 17 december 2015. Intresset från exploatörer är stort och diskussioner/förhandlingar förs idag med 5 intressenter. Av dessa är två inte etablerade i Skandinavien och ytterligare en intressent har inte, sedan tidigare, någon produktionsanläggning etablerad i Sverige.

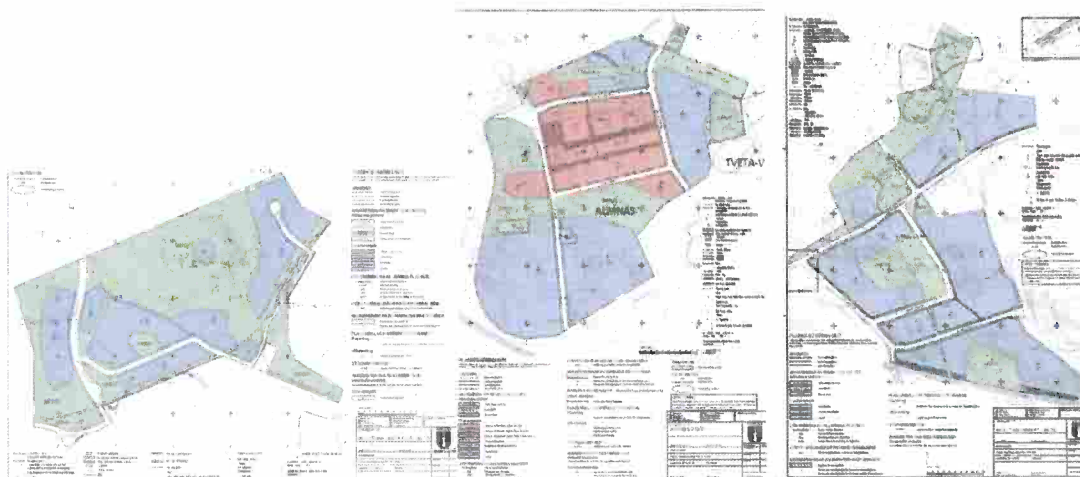

Bild 2: Detaljplaner för 3 områden inom Stockholm Syd/Almnäs

Förstärkning av koppling mellan Södertälje hamn respektive Stockholm Syd/Almnäs.

Som alla logistiknav strävar samtliga inblandade aktörer att minska ledtider och transportkostnader vid samtliga transporter, vilket innebär att förflyttning av gods till Stockholm Syd/Almnäs i första hand sker om slutdestinationen finns på området (exempelvis för större lager eller grossister) eller uttransport från området av färdiga produkter till destination utom landet. Det finns också en möjlighet till etablering av logistik för distribution till övriga Skandinavien respektive Baltikum.

Idag går mycket stor andel av de varor som ska till Stockholmsregionen på lastbil genom Södertälje. Ett logistikcentrum i Stockholm Syd/Almnäs skulle innebära kortare transportsträckor för varuförsörjningen i Stockholmsregionen jämfört med Rosersberg/Stockholm Nord, där ett logistikcentrum nu ligger. Ett eventuellt framtida logistikcentrum i Norvik skulle även det innebära ofördelaktiga transportsträckor jämfört med ett logistikcentrum i Stockholm Syd/ Almnäs.

Av de företag som visat intresse för området idag konstateras att etableringen kan vara intressant då företagens slutkunder bedöms finnas i Stockholmsregionen.

Kombinationen av logistikcentrum och hamn, som Södertälje kan erbjuda, blir i framtiden än viktigare då godstransporter på fartyg är 50 gånger energieffektivare än transporter som görs med lastbil. Om Sverige vill minska sina koldioxidutsläpp måste det bli dyrare att låta gods gå på lastbil genom vårt land. I det perspektivet kan Södertälje ge ett viktigt bidrag till att minska dagens klimatutsläpp.

För Södertälje hamn bedöms Stockholm Syd/Almnäs ha en väsentlig funktion om etablering sker av företag som har behov av intransport av råvaror eller varor med tänkt slutdestination inom Stockholmsregionen alternativt uttransport av produkter internationellt.

Även om det i dagsläget inte finns en direkt infrastrukturmässig eller geografisk koppling mellan Stockholm Syd/Almnäs och Södertälje hamn bör ett arbete med en sådan koppling förberedas. En trafikplats för anslutning till E20 finns etablerad och genom pågående arbetet med detaljplaner säkerställs erforderligt vägnät inom området.

Södertälje kommun har föreslagit en järnvägskoppling, även kallad ”Triangelspåret” mellan Svealandsbanan och Stambanan till Trafikverket och kommunen verkar för att kopplingen inarbetas i den regionala planen för transportinfrastruktur. Processerna för att förverkliga en sådan koppling är emellertid komplexa, ledtiderna långa och kostnaderna mycket höga. Det kan därför vara en möjlig lösning på lång sikt och kan därför inte ses som ett försäljningsargument i närtid.

Bild 4: Karta med planerat ”Triangelspår” för koppling mellan Svealandsbanan respektive Stambanan

En gemensam utveckling innebär inte nödvändigtvis bara fysiska åtgärder eller infrastrukturkopplingar utan kan också innebära olika former av samverkan mellan Södertälje hamn, Södertälje kommun och andra aktörer/markägare inom Stockholm Syd/Almnäs, t.ex ett gemensamt marknadsförings- och försäljningsarbete. Då det i flera fall är samma aktörer som respektive part vänder sig till innebär det att det finns synergieffekter som gör att marknadsföring- och försäljningsarbete kan samordnas och därigenom förstärka utvecklingsarbetet.

Kommunförvaltningens förslag

Mot bakgrund av det som beskrivits ovan föreslås att arbetet med att utveckla Södertälje som knutpunkt för industri, handel och varuförsörjning sker inom ramen för det pågående arbetet med handlingsplan för näringslivsstrategin.

För att stärka den fysiska kopplingen mellan Stockholm Syd/Almnäs och Södertälje Hamn föreslås att Södertälje kommun, även fortsättningsvis, verkar för att med statlig finansiering få till stånd en ny järnvägssträckning som länkar ihop Svealandsbanan med Västra Stambanan. Vidare föreslås att marknadsförings- och försäljningsarbetet som genomförs av Södertälje Hamn respektive aktörerna inom Stockholm Syd/Almnäs, samordnas på ett tydligare sätt än idag.